

Новації у трудових перевірках набрали чинності

16 травня офіційно оприлюднено урядову постанову про новий порядок перевірок додержання трудового законодавства і передбачені документом новації набули чинності.

Прийняття цього доволі резонансного документу проходило досить важко. Зокрема, зауваження як до змісту документу так і до процедури затвердження висловлювала Державна регуляторна служба.

Втім, оскільки постанова стала частиною національного законодавства, її положення є обов'язковими до виконання.

Як проводяться трудові перевірки?

Державний контроль за додержанням законодавства про працю здійснюється **у формі проведення інспекційних відвідувань** та невиїзних інспектувань.

Інспекторами праці надано право:

- на надання робочого місця з можливістю ведення конфіденційної розмови з працівниками;
- ознайомлюватися з будь-якими книгами, реєстрами та документами, ведення яких передбачено законодавством про працю, та отримувати завірені об'єктом відвідування їх копії або витяги;
- наодинці або у присутності свідків ставити керівнику та працівникам запитання та отримувати усні чи письмові пояснення;
- фіксувати проведення інспекційного відвідування з питань виявлення неоформлених трудових відносин засобами аудіо-, фото- та відеотехніки.

Хто проводить перевірки?

Уповноважені інспектора праці, повноваження яких обов'язково підтверджується службовим посвідченням.

Коли можуть прийти з перевіркою?

Інспекційні відвідування проводяться:

- 1) за зверненням працівника про порушення стосовно нього законодавства про працю чи просто фізичної особи, стосовно якої порушено правила оформлення трудових відносин;
- 3) за результатами отриманої із засобів масової інформації та інших відкритих джерел;
- 4) за рішенням суду;
- 5) за повідомленням профспілок, правоохоронних органів чи органів державного нагляду з інших питань.

Наприклад, за інформацією Держстату про наявність заборгованості з виплати заробітної плати чи ДФС про невідповідність кількості працівників роботодавця обсягам виробництва (виконаних робіт, наданих послуг) до середніх показників за відповідним видом економічної діяльності. Або за повідомленням ПФУ про роботодавців, які нараховують заробітну плату менше мінімальної.

Також серед «сигнальних» ознак, що можуть стати підставою для інспектування є:

- факти провадження господарської діяльності без державної реєстрації у порядку, встановленому законом;

- заборгованість із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі, що перевищує мінімальний страховий внесок за кожного працівника;
- відсутність повідомлення про прийняття працівників на роботу;
- збільшення на 20 і більше відсотків кількості працівників, що працюють на умовах неповного робочого часу;
- виконання роботи (надання послуг) за цивільно-правовими договорами в одного роботодавця більше року;
- відсутність нарахування заробітної плати працівникам у звітному місяці (відпустки без збереження заробітної плати без дотримання вимог Кодексу Законів про працю України та Закону України "Про відпустки");
- не проведення індексації заробітної плати або сума підвищення заробітної плати становить менше суми нарахованої індексації;
- праця на умовах цивільно-правових договорів 30 і більше відсотків працівників;
- якщо чисельність 20 і більше працівників і при цьому протягом місяця проведення скорочення на 10 і більше відсотків.

Крім того, роботодавець може самостійно запросити інспекторів провести аналіз стану дотримання законодавства про працю та надати рекомендації щодо його застосування. Або ж ініціювати проведення інспекторами праці регулярних інформаційно-роз'яснювальних кампаній.

Чи повідомлятимуть заздалегідь про перевірку?

Про проведення інспекційного відвідування з питань виявлення неоформлених трудових відносин інспектор праці має повідомляти, якщо тільки він не вважає, що таке повідомлення може завдати шкоди інспекційному відвідуванню.

У який час можуть перевіряти?

Інспектори праці безперешкодно та без попереднього повідомлення мають право самостійно і в будь-яку годину доби з урахуванням вимог законодавства про охорону праці проходити до будь-яких виробничих, службових, адміністративних приміщень об'єкта відвідування, в яких використовується наймана праця.

Скільки може йти перевірка?

Суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва перевіряти можуть не більше двох робочих днів, усіх інших – не більше десяти.

На завершення нагадаємо, що за порушення трудового законодавства передбачено доволі значні штрафи.